Warszawa, dnia 16 kwietnia 2026 r.

RPW/13278/2026 – 1P
EZD RP KS
(GMS – WSU)
Data rejestracji: 2026 – 04 – 16
Data wpływu: 2026 – 04 – 16

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. oraz na podstawie art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu RP, niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zespołach ludowych

Do reprezentowania wnioskodawców upoważniamy pana posła **Mirosława Maliszewskiego**.

Wykaz posłanek i posłów popierających projekt ustawy o zespołach ludowych

L.p.	Nazwisko	Imię	Klub	Podpis
1.	Bartoszewski	Władysław Teofil	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
2.	Bejda	Paweł	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
3.	Biernacki	Marek	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
4.	Dziedzic	Adam	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
5.	Grzyb	Andrzej	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
6.	Kiepura	Henryk	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
7.	Klimczak	Dariusz	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
8.	Kłopotek	Agnieszka	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
9.	Kosiniak-Kamysz	Władysław	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
10.	Krajewski	Stefan	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
11.	Lubczyk	Radosław	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
12.	Maliszewski	Mirosław	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
13.	Nowogórska	Urszula	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
14.	Orliński	Mirosław Adam	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
15.	Pasławska	Urszula	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	

16.	Paszyk	Krzysztof	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
17.	Pyrzyk	Michał	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
18.	Raś	Ireneusz	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
19.	Różyński	Wiesław	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
20.	Rzepa	Jarosław	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
21.	Samborski	Tadeusz	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
22.	Sawicki	Marek	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
23.	Siekierski	Czesław	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
24.	Smolarz	Henryk	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
25.	Sosnowski	Zbigniew	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
26.	Sroka	Magdalena	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
27.	Tomczak	Jacek	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
28.	Tomczyszyn	Stanisław	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
29.	Zgorzelski	Piotr	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
30.	Ziejewski	Zbigniew	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
31.	Zięba-Gzik	Jolanta	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	
32.	Żelazowska	Bożena	Klub Parlamentarny Polskie Stronnictwo Ludowe – Trzecia Droga	

Projekt

U S T A W A

z dnia …… 2026 r.

o zespołach ludowych

Art. 1. Ustawa określa organizację i formy wsparcia zespołów ludowych działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 2. 1. Zespół ludowy jest zespołem pieśni i tańca lub kapelą albo grupą regionalną.

2. Zespoły ludowe realizują zadania, które są kluczowe dla ich funkcjonowania i rozwoju w szczególności:

1) kultywowanie tradycji ludowych poprzez organizację obchodów i wydarzeń związanych z lokalnymi rytuałami i obyczajami;

2) prowadzenie działań społecznych poprzez organizację festynów wiejskich, wesel, koncertów czy innych wydarzeń społecznych;

3) wspieranie amatorskich ruchów artystycznych na wsiach poprzez tworzenie przestrzeni do działań kulturalnych;

4) wspieranie lokalnych systemów kształcenia instruktorów w celu zapewnienia edukacji regionalnej tradycji;

5) współpraca z lokalnymi instytucjami kultury

6) wykonywanie innych zadań związanych ze wspieraniem rozwoju przedsiębiorczości na wsi i podejmowaniem działań na rzecz środowisk wiejskich.

Art. 3. 1. Członkiem zespołu ludowego może być każda osoba, która ukończyła lat 18.

2. Za zgodą przedstawicieli ustawowych w działalności zespołu mogą brać także udział osoby, które ukończyły 13 lat.

3. Jednocześnie można być członkiem tylko jednego zespołu ludowego.

4. Szczegółowe zasady i warunki wstępowania i występowania z zespołów ludowych określają statuty zespołów. Statut może przewidywać dodatkowe wymogi dla członków zespołu.

Art. 4. 1. Zespół ludowy działa na podstawie uchwalonego przez siebie statutu. Statut określa w szczególności:

1) nazwę i siedzibę zespołu ludowego;

2) podmiotowy i terytorialny zakres działania zespołu ludowego;

3) cele i zadania zespołu ludowego oraz środki ich realizacji;

4) zakres i przedmiot działalności zarobkowej prowadzonej przez zespół ludowy;

5) sposób nabywania i utraty członkostwa oraz przyczyny utraty członkostwa w zespole ludowym;

6) prawa i obowiązki członków zespołu ludowego;

7) sposób ustanawiania i regulowania składek członkowskich;

8) organy zespołu ludowego, ich kompetencje, okres kadencji oraz tryb ich wyboru i odwoływania przed upływem kadencji;

9) warunki podejmowania i ważności uchwał organów zespołu ludowego;

10) sposób reprezentowania zespołu ludowego na zewnątrz, w szczególności sposób zaciągania zobowiązań majątkowych;

11) majątek zespołu ludowego oraz sposób dysponowania tym majątkiem;

12) zasady tworzenia i wykorzystania kapitałów (funduszy) własnych;

13) tryb zmiany statutu zespołu;

14) tryb likwidacji zespołu ludowego.

2. Zespół ludowy może działać na podstawie wzorcowego statutu, którego treść określa załącznik do ustawy. W każdym czasie zespół ludowy działający na podstawie wzorcowego statutu może przyjąć własny statut, zgodny z wymogami określonymi w ust. 1.

Art. 5. 1. Zespół ludowy podlega obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Zespołów Ludowych, zwanego dalej „rejestrem", prowadzonego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

2. Zespół ludowy nabywa osobowość prawną z chwilą dokonania wpisu do rejestru.

3. Zespół ludowy uzyskuje możliwość wpisu do rejestru po wydaniu pozytywnej opinii przez Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi, którą zespół przedkłada wraz z wnioskiem o wpis do rejestru.

Art. 6. 1. Do czasu rejestracji zespołu ludowego, a następnie do czasu wyboru zgodnie ze statutem jego organów, w imieniu zespołu działa komitet założycielski.

2. Za czynności dokonane w imieniu zespołu ludowego przed jego rejestracją członkowie komitetu założycielskiego odpowiadają wobec osób trzecich solidarnie, zaś za zobowiązania wynikające z tych czynności po rejestracji zespołu – odpowiada zespół tak, jak za zobowiązania zaciągnięte przez siebie, z tym że członkowie komitetu założycielskiego odpowiadają za nie wobec zespołu według przepisów prawa cywilnego.

3. Zespół ludowy jest obowiązany do wyboru zarządu zespołu ludowego, zwanego dalej „zarządem zespołu”, w terminie 3 miesięcy od dnia dokonania wpisu do rejestru.

4. W przypadku niewywiązania się zespołu ludowego z obowiązku, o którym mowa w ust. 3, zespół ludowy przechodzi w stan likwidacji.

Art. 7. 1. Zarząd zespołu ludowego, a w przypadku gdy zarząd zespołu ludowego nie został wybrany – komitet założycielski, składa do kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji Modernizacji Rolnictwa właściwego ze względu na siedzibę tego zespołu wniosek o wpis zespołu ludowego do rejestru, dołączając do tego wniosku:

1) statut zespołu lub oświadczenie o przyjęciu przez zespół wzorcowego statutu;

2) uchwałę o wyborze zarządu zespołu ludowego, a w przypadku gdy zarząd zespołu ludowego nie został wybrany – uchwałę założycieli zespołu ludowego o wyborze komitetu założycielskiego;

3) uchwałę założycieli zespołu ludowego o przyjęciu statutu.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:

1) nazwę zespołu ludowego oraz jego siedzibę i adres;

2) opinię, o której mowa w art. 5 ust. 3;

3) listę założycieli zespołu ludowego z podaniem ich imion i nazwisk oraz miejsc zamieszkania;

4) adres do doręczeń;

5) informacje o osobie albo osobach umocowanych do reprezentacji zespołu ludowego i sposobie tej reprezentacji;

6) własnoręczne podpisy członków zarządu zespołu ludowego, a gdy zarząd tego zespołu nie został wybrany – osób wybranych w skład komitetu założycielskiego.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Art. 8. 1. Kierownik biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dokonuje, w drodze decyzji, wpisu zespołu ludowego do rejestru po stwierdzeniu, że statut zespołu jest zgodny z przepisami prawa.

2. Kierownik biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, po dokonaniu wpisu, wydaje zaświadczenie o wpisaniu zespołu do rejestru.

Art. 9. 1. Obowiązkowemu wpisowi do rejestru podlegają zmiany danych wskazanych we wniosku o wpis zespołu ludowego do rejestru, a także zmiany statutu tego zespołu oraz listy jego członków.

2. Przez zmianę statutu zespołu ludowego rozumie się również uchwalenie przez istniejący zespól nowego statutu lub uchwalenie własnego statutu w miejsce stosowanego przez zespół wzorcowego statutu.

3. W sprawie wpisu zmian, o których mowa w ust. 1, do rejestru stosuje się odpowiednio zasady i tryb przewidziane dla wpisu zespołu ludowego do rejestru. Wniosek o wpis zmian do rejestru składa się w terminie 30 dni od dnia wystąpienia tych zmian.

4. W przypadku wystąpienia zmian, o których mowa w ust. 1, do wniosku o wpis zmian do rejestru dołącza się dokumenty potwierdzające ich wystąpienie.

5. W przypadku gdy kierownik biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa stwierdzi, że statut zespołu ludowego lub jego zmiany nie spełniają wymogów określonych w art. 5 ust. 1, kierownik biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wyznaczy temu zespołowi termin na dokonanie odpowiednich poprawek, nie krótszy niż 14 dni, pod rygorem odmowy wpisu do rejestru.

Art. 10. 1. Postępowanie w sprawach o wpis lub zmianę wpisu zespołu ludowego do rejestru jest wolne od opłat.

2. Rejestr jest jawny, z wyłączeniem danych członków zespołu ludowego wymienionych w art. 11 pkt 5.

3. Każdy ma prawo dostępu do danych zawartych w rejestrze.

4. Każdy ma prawo otrzymać nieodpłatnie, również drogą elektroniczną, poświadczone odpisy, wyciągi, zaświadczenia i informacje z rejestru.

Art. 11. Rejestr zawiera dane i informacje zawarte we wniosku o wpis zespołu ludowego do rejestru oraz inne dane dotyczące tego zespołu zamieszczone według następującego porządku:

1) data wpisu do rejestru i daty wpisów późniejszych zmian danych zawartych we wniosku o wpis zespołu do rejestru, w tym zmian statutu zespołu ludowego;

2) nazwa zespołu ludowego, adres siedziby tego zespołu, numer identyfikacyjny tego zespołu w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON), jeżeli numer taki został nadany, oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP) tego zespołu;

3) lista założycieli zespołu ludowego;

4) informacja o osobie lub osobach umocowanych do reprezentacji zespołu ludowego oraz o sposobie tej reprezentacji;

5) informacja o oświadczeniach założycieli zespołu ludowego zawartych we wniosku o wpis tego zespołu do rejestru;

6) lista członków zespołu ludowego zawierająca miejsce stałego zamieszkania oraz numer ewidencyjny powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności (PESEL) członka, a w przypadku osoby nieposiadającej obywatelstwa polskiego – z kodem kraju tej osoby oraz numerem jej paszportu lub innego dokumentu stwierdzającego jej tożsamość.

Art. 12. 1. Zebranie członków jest najwyższym organem zespołu ludowego. W sprawach, w których statut nie określa właściwości organów zespołu ludowego, podejmowanie uchwał należy do zebrania członków.

2. Każdy członek ma jeden głos na zebraniu członków.

Art. 13. Do wyłącznej właściwości zebrania członków zespołu ludowego należy:

1) wybór zarządu zespołu ludowego;

2) uchwalanie kierunków działalności zespołu ludowego;

3) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań merytorycznych i finansowych oraz podejmowanie uchwał co do wniosków członków lub zarządu zespołu ludowego w tych sprawach i udzielanie absolutorium członkom zarządu zespołu ludowego;

4) podejmowanie uchwał w sprawie sposobu pokrycia strat netto;

5) podejmowanie uchwał w sprawie zbycia nieruchomości lub innej wyodrębnionej jednostki organizacyjnej;

6) podejmowanie uchwał w sprawie przystępowania do innych organizacji społecznych lub gospodarczych oraz występowania z nich;

7) oznaczanie najwyższej sumy zobowiązań, jaką zespół ludowy może zaciągnąć;

8) podejmowanie uchwał w sprawie zrzeszania się w związek, podziału oraz likwidacji zespołu ludowego;

9) uchwalanie zmian statutu zespołu ludowego;

10) bieżący nadzór i kontrola działalności zespołu ludowego.

Art. 14. 1. Zarząd zespołu ludowego zwołuje zebranie członków tego zespołu przynajmniej raz w roku, w ciągu sześciu miesięcy po upływie roku obrotowego. Pierwsze zebranie członków zespołu ludowego zwołuje komitet założycielski.

2. Zarząd zespołu ludowego zwołuje zebranie członków tego zespołu także na żądanie co najmniej połowy członków zespołu ludowego, jeżeli uprawnienia tego nie zastrzeżono w statucie dla większej liczby członków.

3. Żądanie zwołania zebrania składa się pisemnie i zawiera cel jego zwołania.

4. W przypadku wskazanym w ust. 2, zebranie członków zespołu ludowego zwołuje się w takim terminie, aby mogło się ono odbyć w ciągu trzech tygodni od dnia wniesienia żądania.

5. O czasie, miejscu i porządku obrad zebrania członków zespołu ludowego zawiadamia się członków w sposób i w terminach określonych w statucie.

Art. 15. 1. Zebranie członków zespołu ludowego może podejmować uchwały jedynie w sprawach objętych porządkiem obrad, podanych do wiadomości członków zespołu ludowego w terminach i w sposób określony w statucie.

2. Uchwały są podejmowane zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania, chyba że ustawa lub statut stanowią inaczej.

3. Z obrad zebrania członków zespołu ludowego sporządza się protokół, który podpisuje przewodniczący zebrania oraz inne osoby wskazane w statucie.

4. Protokoły są jawne dla członków zespołu ludowego.

5. Protokoły przechowuje zarząd zespołu ludowego co najmniej przez dziesięć lat, o ile przepisy w sprawie przechowywania akt nie przewidują terminu dłuższego.

Art. 16. 1. Uchwały zebrania członków zespołu ludowego obowiązują wszystkich członków tego zespołu oraz wszystkie jego organy.

2. Uchwała sprzeczna z ustawą jest nieważna.

Art. 17. Zarząd zespołu ludowego kieruje działalnością zespołu ludowego oraz reprezentuje go na zewnątrz.

Art. 18. 1. Skład i liczbę członków zarządu zespołu ludowego określa statut. Statut może przewidywać zarząd jednoosobowy, którym jest przewodniczący, i ustalać wymagania wobec osoby wchodzącej w skład zarządu zespołu lub przewodniczącego w zarządzie jednoosobowym.

2. Członków zarządu zespołu ludowego, w tym przewodniczącego i jego zastępców, wybiera i odwołuje zebranie członków.

3. Zarząd jednoosobowy nie może dokonywać czynności w sprawach wynikających ze stosunku członkostwa. Czynności takie są dokonywane przez zebranie członków.

4. Jeżeli statut nie stanowi inaczej, członek zarządu zespołu ludowego może być zawieszony w czynnościach przez zebranie członków, o ile jego działalność jest sprzeczna z przepisami prawa lub statutu.

5. Zawieszonego członka zarządu zespołu ludowego powiadamia się niezwłocznie, w formie pisemnej, o fakcie i przyczynach zawieszenia.

Art. 19. 1. Majątek zespołu ludowego powstaje ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, dochodów z własnej działalności, dochodów z majątku zespołu ludowego oraz z ofiarności publicznej.

2. Zespół ludowy, z zachowaniem obowiązujących przepisów, może przyjmować darowizny, spadki i zapisy oraz korzystać z ofiarności publicznej.

3. Dochód z działalności zespołu ludowego służy realizacji celów statutowych i nie może być przeznaczony do podziału między jego członków.

Art. 20. Zespół ludowy może prowadzić działalność zarobkową, w tym działalność gospodarczą.

Art. 21. 1. Zespół ludowy może otrzymać z budżetu państwa pomoc finansową przeznaczoną na realizację zadań, o których mowa w art. 2 ust. 2. Pomoc ta jest przyznawana zespołowi ludowemu jeden raz w danym roku.

2. Zespół ludowy może otrzymać dodatkowo z budżetu państwa jednorazową pomoc finansową z przeznaczeniem na zakup strojów ludowych, instrumentów akustycznych oraz nagłośnienia.

3. Pomoc finansowa, o której mowa w ust. 1 i ust. 2, jest przyznawana na wniosek zespołu ludowego, w drodze decyzji, przez kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa właściwego ze względu na siedzibę tego zespołu.

4. Wniosek o przyznanie pomocy finansowej, o której mowa w ust. 1 i ust. 2, składa się na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, w terminie wskazanym w ogłoszeniu, o którym mowa w ust. 7.

5. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi może udzielić Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dotacji celowej na zasadach określonych w przepisach o finansach publicznych, z przeznaczeniem na realizację pomocy finansowej, o której mowa w ust. 1 i ust. 2.

6. Pomoc finansowa, o której mowa w ust. 1 i ust. 2, jest przyznawana w danym roku do wyczerpania środków finansowych otrzymanych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na podstawie ust. 5.

7. Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, po otrzymaniu w danym roku środków finansowych na podstawie ust. 5, ogłasza na stronie internetowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa informację o naborze wniosków o przyznanie pomocy finansowej, o której mowa w ust. 1 i ust. 2, zawierającą wskazanie kwoty środków finansowych przeznaczonych na ten cel oraz termin składania wniosków o przyznanie tej pomocy.

8. Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ogłasza na stronie internetowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, narastająco, począwszy od dnia rozpoczęcia w danym roku naboru wniosków o przyznanie pomocy finansowej, o której mowa w ust. 1 i w ust. 2, do 10. dnia każdego miesiąca według stanu za miesiąc poprzedni, informację o kwocie, na jaką zostały złożone wnioski o przyznanie tej pomocy w danym roku.

9. Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, po wyczerpaniu w danym roku środków finansowych otrzymanych na podstawie ust. 5, ogłasza na stronie internetowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa informację o zaprzestaniu przyjmowania wniosków o przyznanie pomocy finansowej, o której mowa w ust. 1 i ust. 2.

10. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz rozliczania pomocy finansowej, o której mowa w ust. 1 i ust. 2, a także jej wysokość, mając na uwadze zapewnienie wsparcia dla rozwoju społeczno-gospodarczego, w tym rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, oraz zapewnienie przejrzystości i prawidłowości wydatkowania przyznanej pomocy finansowej, o której mowa w ust. 1 i ust. 2, a także efektywnej realizacji zadań, o których mowa w art. 2 ust. 2.

Art. 22. 1. Wniosek o wpis zespołu ludowego do rejestru oraz wniosek o przyznanie pomocy finansowej, o której mowa w art. 21 ust. 1 i ust. 2, mogą być złożone za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

2. Wniosek o wpis zespołu ludowego do rejestru oraz wniosek o przyznanie pomocy finansowej, o której mowa w art. 21 ust. 1 i ust. 2, za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa składa osoba upoważniona odpowiednio przez zarząd zespołu ludowego albo komitet założycielski. W takim przypadku nie stosuje się przepisu art. 7 ust. 2 pkt 6.

Art. 23. 1. Zespoły ludowe prowadzą uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów, w przypadku gdy:

1) nie posiadają statusu organizacji pożytku publicznego;

2) nie prowadzą działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, z późn. zm.);

3) w roku poprzedzającym rok podatkowy osiągnęły przychody w wysokości nieprzekraczającej 1 000 000 zł, nie wliczając wartości darowizn rzeczowych przeznaczonych na prowadzenie działalności statutowej.

2. Przepisu ust. 1 pkt 3 w zakresie wielkości przychodów nie stosuje się w roku, w którym zespół ludowy rozpoczął działalność.

3. O wyborze prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów zespół ludowy, w terminie do końca trzeciego miesiąca roku podatkowego, w którym rozpoczyna prowadzenie ewidencji, a w przypadku zespołu ludowego rozpoczynającego działalność, w terminie 90 dni od dnia rozpoczęcia działalności, zawiadamia naczelnika urzędu skarbowego właściwego w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym, za pośrednictwem powiatowego biura Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

4. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 3, jest skuteczne także w latach następnych.

5. Zespół ludowy zawiadamia naczelnika urzędu skarbowego właściwego w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym o:

1) rezygnacji z prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów w terminie 90 dni od końca ostatniego miesiąca, w którym prowadzi tę ewidencję;

2) niespełnianiu warunków, o których mowa w ust. 1, w terminie 90 dni od końca ostatniego miesiąca roku podatkowego, w którym prowadzi uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów.

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów, warunki, jakim powinna odpowiadać ta ewidencja w celu prawidłowego określenia zobowiązań podatkowych, mając na uwadze zakres oraz cel działania podmiotów prowadzących ewidencję.

Art. 24. 1. Nadzór nad działalnością zespołów ludowych sprawuje Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Nadzór jest sprawowany wyłącznie w zakresie zgodności działania zespołów ludowych z przepisami ustawy oraz przepisami wydanymi na jej podstawie.

2. Nadzór, o którym mowa w ust. 1, realizowany jest przy pomocy zastępców Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, dyrektorów oddziałów regionalnych oraz kierowników biur powiatowych.

3. W ramach sprawowanego nadzoru Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa może:

1) dokonywać kontroli działalności zespołu ludowego;

2) dokonywać innych przewidzianych prawem czynności w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania zespołu ludowego.

4. Z kontroli, o której mowa w ust. 3 pkt 1, Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa sporządza protokół, a w przypadku stwierdzenia uchybień w działalności zespołu wzywa zespół do usunięcia tych uchybień w wyznaczonym terminie.

5. Wyniki kontroli, o której mowa w ust. 3 pkt 1, w tym protokół z tej kontroli oraz wezwanie, o którym mowa w ust. 4, są przedstawiane przez zarząd zespołu na najbliższym zebraniu członków tego zespołu.

Art. 25. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi może realizować zadania związane z promowaniem i wspieraniem zespołów ludowych, w szczególności w zakresie aktywizacji wspólnot i społeczności lokalnych na obszarach wiejskich.

Art. 26. Kierownicy biur powiatowych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zapewniają wsparcie przy tworzeniu i prowadzeniu zespołów ludowych.

Art. 27. 1. Zespól ludowy przechodzi w stan likwidacji:

1) jeżeli podjęta zostanie uchwała o rozwiązaniu zespołu ludowego;

2) jeżeli uchwalona zmiana statutu zespołu ludowego nie odpowiada wymaganiom określonym w ustawie, a zespół ludowy, mimo wskazania przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na zaistniałe uchybienia, nie podejmie uchwały usuwającej te uchybienia bądź nie odstąpi od zmiany statutu zespołu ludowego;

3) w innych przypadkach przewidzianych w ustawie.

2. Likwidację przeprowadza się w sposób określony w statucie.

3. W przypadkach określonych w ust. 1, jeżeli statut nie przewiduje likwidacji zespołu ludowego lub jego postanowienia w tym przedmiocie nie są wykonywane, dyrektor oddziału regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa właściwy ze względu na siedzibę zespołu ludowego może zwrócić się do sądu właściwego ze względu na siedzibę tego zespołu o likwidację tego zespołu.

4. W przypadkach innych niż określone w ust. 1 likwidacja zespołu ludowego może nastąpić tylko na mocy przepisu ustawy.

5. Jeżeli statut zespołu ludowego nie określa przeznaczenia środków majątkowych pozostających po jego likwidacji, sąd orzeka o przeznaczeniu tych środków z uwzględnieniem statutowych celów zespołu ludowego.

6. Po zakończeniu likwidacji zespołu ludowego kierownik biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa właściwy ze względu na siedzibę tego zespołu wykreśla, w drodze decyzji, zespół ludowy z rejestru.

Art. 28. 1. W razie przejścia zespołu ludowego w stan likwidacji, likwidatorami tego zespołu są członkowie zarządu zespołu ludowego, jeżeli statut lub, w razie braku odpowiednich postanowień statutu, uchwała ostatniego zebrania członków tego zespołu nie stanowi inaczej.

2. W razie braku możliwości wyznaczenia likwidatorów zespołu ludowego zgodnie z ust. 1, likwidatorów wyznacza sąd właściwy ze względu na siedzibę tego zespołu.

3. Zespół ludowy w likwidacji zachowuje dotychczasową swoją nazwę z dodaniem wyrazów: „w likwidacji”.

Art. 29. 1. Obowiązkiem likwidatora jest przeprowadzenie likwidacji w możliwie najkrótszym czasie, w sposób zabezpieczający majątek likwidowanego zespołu ludowego przed nieuzasadnionym uszczupleniem. W tych granicach likwidator jest uprawniony do kierowania działalnością zespołu ludowego i reprezentowania tego zespołu na zewnątrz.

2. Likwidator w szczególności powinien:

1) zawiadomić dyrektora oddziału regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa właściwego ze względu na siedzibę zespołu ludowego o otwarciu likwidacji i wyznaczeniu likwidatora, z podaniem jego imienia, nazwiska i miejsca zamieszkania;

2) dokonywać czynności prawnych niezbędnych do przeprowadzenia likwidacji, w szczególności podać do publicznej wiadomości informację o otwarciu likwidacji oraz wezwać wierzycieli do przedstawienia wierzytelności, w terminie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia;

3) po zakończeniu likwidacji zgłosić kierownikowi biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa właściwemu ze względu na siedzibę zespołu ludowego, za pośrednictwem dyrektora oddziału regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa właściwego ze względu na siedzibę tego zespołu, wniosek o wykreślenie tego zespołu z rejestru.

3. Wierzyciele, którzy zgłosili wierzytelności po upływie terminu, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, mogą ich dochodzić z nierozdzielonego jeszcze majątku zespołu ludowego.

4. Jeżeli likwidacja zespołu ludowego nie zostanie zakończona w terminie roku od dnia jej zarządzenia, likwidatorzy przedstawiają przyczyny niezakończenia likwidacji dyrektorowi oddziału regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa właściwemu ze względu na siedzibę zespołu ludowego, który występuje do sądu właściwego ze względu na siedzibę tego zespołu o przedłużenie terminu likwidacji lub o zarządzenie zmiany likwidatorów.

5. Do postępowania sądowego w sprawach określonych w ust. 4, w art. 28 ust. 3 i 5 oraz w art. 29 ust. 2 stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568, z późn. zm.) o postępowaniu nieprocesowym.

6. Likwidatorem nie może zostać pracownik Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Art. 31. Koszty likwidacji pokrywa się z majątku likwidowanego zespołu ludowego.

Art. 32. 1. Po wykreśleniu zespołu ludowego z rejestru likwidator odpowiada wobec wierzycieli zespołu ludowego za wyrządzone im szkody przez niedopełnienie swoich ustawowych obowiązków.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do członków ostatniego zarządu zespołu wykreślonego z rejestru.

Art. 33. 1 Po upływie 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy do 16 listopada 2026 r., zespoły ludowe mogą składać do Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi wnioski o wydanie opinii, o której mowa w art. 5 ust 3.

2. Do 31 grudnia 2026 r. Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi wydaje opinie o których mowa w art. 5 ust 3.

Art. 34. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia z wyjątkiem art. 21, który wchodzi w życie z dniem 4 stycznia 2027 r.

Załącznik do projektu ustawy z dnia ……..

(Dz. U. z …... poz. ……)

WZORCOWY STATUT ZESPOŁU LUDOWEGO

§ 1. Zespół ludowy (dalej także: „Zespół”) jest zespołem pieśni i tańca lub kapelą albo grupą regionalną.

§ 2. 1. Siedzibą Zespołu jest [nazwa miejscowości].

2. Zespół może posługiwać się nazwą [„nazwa Zespołu”].

§ 3. Celem Zespołu jest:

1) kultywowanie tradycji ludowych poprzez organizację obchodów i wydarzeń związanych z lokalnymi rytuałami i obyczajami;

2) prowadzenie działań społecznych poprzez organizację festynów wiejskich, wesel, koncertów czy innych wydarzeń społecznych;

3) wspieranie amatorskich ruchów artystycznych na wsiach poprzez tworzenie przestrzeni do działań kulturalnych;

4) wspieranie lokalnych systemów kształcenia instruktorów w celu zapewnienia edukacji regionalnej tradycji;

5) współpraca z lokalnymi instytucjami kultury;

6) wykonywanie innych zadań związanych ze wspieraniem rozwoju przedsiębiorczości na wsi i podejmowaniem działań na rzecz środowisk wiejskich.

§ 4. 1. Zespół realizuje swoje cele ze środków pochodzących ze składek członkowskich, dotacji z budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego, darowizn, spadków, zapisów, dochodów z własnej działalności, dochodów z majątku zespołu oraz z ofiarności publicznej.

2. Zespół może prowadzić działalność zarobkową i uzyskiwać przychody z tytułu:

1) działalności artystycznej, w tym koncertów;

2) sprzedaży, najmu lub dzierżawy składników majątkowych;

3) tytułu odsetek od środków pieniężnych na rachunkach bankowych lub rachunkach w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, prowadzonych w związku z wykonywaną działalnością, w tym także odsetek od lokat terminowych oraz innych form oszczędzania, przechowywania lub inwestowania tworzonych na tych rachunkach.

§ 5. 1. Członkami Zespołu mogą być osoby, które ukończyły 18 lat, jeśli zadeklarują czynny udział w realizacji celów Zespołu.

2. Za zgodą rodziców lub opiekunów ustawowych w działalności Zespołu mogą brać także osoby, które ukończyły lat 13.

3. Przyjęcie w poczet członków Zespołu następuje po złożeniu deklaracji członkowskiej oraz podjęciu uchwały Zarządu Zespołu.

4. Członkostwo w Zespole ustaje wskutek:

1) śmierci członka;

2) wystąpienia z Zespołu;

3) wykluczenia członka Zespołu.

5. Każdy członek Zespołu ma prawo do:

1) udziału w działalności Zespołu;

2) czynnego i biernego udziału w wyborach do organów Zespołu;

3) uczestnictwa w obradach kolegialnych organów Zespołu, w skład których wchodzi dany członek.

6. Każdy członek Zespołu ma obowiązek:

1) udziału w działalności Zespołu;

2) uiszczania składek członkowskich, w wysokości i terminach określonych uchwałą Zebrania Członków;

3) przestrzegania niniejszego statutu oraz uchwał organów Zespołu;

4) dbania o mienie Zespołu.

§ 6. Zebranie Członków Zespołu może ustanowić obowiązek ponoszenia przez członków Zespołu składki członkowskiej. Uchwała powinna określać wysokość składki oraz termin jej uiszczania.

§ 7. 1. Organami Zespołu są:

1) Zebranie Członków;

2) Zarząd Zespołu.

2. Zebranie Członków Zespołu może powołać Komisję Rewizyjną.

3. Uchwały kolegialnych organów Zespołu odbywają się w głosowaniu jawnym i zapadają zwykłą większością głosów. Na wniosek każdego członka organu zarządza się głosowanie tajne.

§ 8. 1. Zebranie Członków Zespołu jest najwyższym organem Zespołu.

2. W skład Zebrania Członków Zespołu wchodzą wszyscy członkowie Zespołu, których nie zawieszono w prawach członka.

3. Do właściwości Zebrania Członków Zespołu należą:

1) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań Zarządu Zespołu;

2) wysłuchanie sprawozdania Komisji Rewizyjnej, jeżeli została powołana;

3) udzielanie absolutorium Zarządowi Zespołu;

4) uchwalanie kierunków działalności, programu działania i budżetu Zespołu;

5) wybór Zarządu Zespołu i Komisji Rewizyjnej;

6) uchwalenie statutu Zespołu lub jego zmiany;

7) ustalanie wysokości i terminów uiszczania składki członkowskiej;

8) podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych przekraczających zakres zwykłego zarządu, w szczególności nabycia i zbycia nieruchomości lub innej wyodrębnionej jednostki organizacyjnej oraz ich obciążenia;

9) rozpatrywanie odwołań od decyzji Zarządu Zespołu oraz innych spraw i wniosków zgłoszonych przez członków Zespołu;

10) podejmowanie uchwał w sprawie sposobu pokrycia strat netto z prowadzonej przez Zespól działalności, w tym działalności zarobkowej;

11) oznaczanie maksymalnej wysokości jednorazowego zobowiązania oraz najwyższej sumy zobowiązań, jaką Zespół może zaciągnąć;

12) podejmowanie uchwał w sprawie połączenia się, podziału oraz likwidacji Zespołu;

13) bieżący nadzór i kontrola działalności Zespołu.

4. Uchwały w sprawach:

1) nabycia, zbycia lub obciążenia nieruchomości Zespołu,

2) rozwiązania Zespołu – podejmowane są większością 2/3 głosów.

§ 9. 1. Zarząd Zespołu zwołuje Zwyczajne Zebranie Członków Zespołu co najmniej raz w roku, nie później niż na dzień 30 czerwca każdego roku kalendarzowego.

2. Zarząd Zespołu zwołuje Nadzwyczajne Zebranie Członków Zespołu:

1) z własnej inicjatywy;

2) na wniosek co najmniej połowy Członków Zespołu;

3) na wniosek Komisji Rewizyjnej.

3. O zebraniu Zarząd Zespołu zawiadamia członków Zespołu najpóźniej na 14 dni przed terminem zebrania, przesyłając im proponowany porządek obrad. Jeżeli zebranie zwołane jest na wniosek, termin powinien zostać wyznaczony na dzień przypadający najpóźniej w ciągu trzech tygodni od daty wpłynięcia wniosku.

4. Dla ważności uchwał Zebrania konieczny jest udział co najmniej połowy członków Zespołu.

5. W razie nieodbycia się Zebrania w pierwszym terminie z powodu braku wymaganej liczby członków, Zarząd zwołuje ponowne Zebranie według tego samego porządku obrad. Zebranie zwołane w drugim terminie podejmuje uchwały bez względu na liczbę obecnych członków, z wyjątkiem uchwał w sprawach zmian w statucie oraz określonych w § 8 ust. 4.

§ 10. 1. W skład Zarządu Zespołu wchodzą trzy osoby wybierane przez Zebranie Członków na 3-letnią kadencję.

2. W każdym czasie przed upływem kadencji członek Zarządu Zespołu może zostać odwołany ze składu Zarządu Zespołu przez Zebranie Członków.

§ 11. Do zadań Zarządu Zespołu należy:

1) reprezentacja Zespołu na zewnątrz;

2) realizowanie celów i zadań Zespołu;

3) zwoływanie Zebrania Członków Zespołu;

4) składanie corocznych sprawozdań merytorycznych i finansowych Zebraniu Członków Zespołu;

5) przyjmowanie w poczet członków Zespołu;

6) dbanie o terminowość wpłat składek członkowskich;

7) prowadzenie listy członków Zespołu;

8) zawieszanie w prawach członka Zespołu;

9) wykluczanie z Zespołu;

10) zaciąganie w imieniu Zespołu bez zgody Zebrania Członków Zespołu zobowiązań do wysokości 10 000 zł lub innej wysokości określonej przez Zebranie Członków Zespołu;

11) zaciąganie w imieniu Zespołu za zgodą Zebrania Członków Zespołu innych zobowiązań;

12) dysponowanie majątkiem Zespołu.

§ 12. 1. Uchwały Zarządu Zespołu są ostateczne, o ile nie przysługuje od nich odwołanie do Zebrania Członków Zespołu.

2. Odwołanie od uchwały Zarządu Zespołu zainteresowany członek Zespołu może wnieść najpóźniej na najbliższym Zebraniu Członków Zespołu. Do czasu rozpatrzenia odwołania uchwała Zarządu Zespołu nie wywiera skutków. Uchwała Zebrania Członków Zespołu jest ostateczna.

§ 13. 1. Członek Zespołu może zostać zawieszony w prawach członka, jeżeli:

1) zalega z płatnością składek członkowskich za co najmniej dwa pełne okresy;

2) nie przestrzega postanowień statutu lub uchwał organów Zespołu;

3) nie bierze udziału w pracach Zespołu.

2. Członek Zespołu może zostać wykluczony, jeżeli pomimo zawieszenia go w prawach członka i wezwania przez Zarząd Zespołu do realizacji obowiązków, w dalszym ciągu ich nie wykonuje – w terminie miesiąca od dnia wezwania.

§ 14. Zespół reprezentuje na zewnątrz co najmniej dwóch członków Zarządu działających łącznie.

§ 15. 1. Zysk netto z działalności zarobkowej Zespołu może zostać przeznaczony:

1) na cele statutowe Zespołu;

2) na tworzenie kapitałów własnych Zespołu.

2. Strata netto może zostać pokryta z kapitałów własnych Zespołu.

§ 16. 1. Zespół może zostać zlikwidowane uchwałą Zebrania Członków Zespołu.

2. W razie podjęcia uchwały o likwidacji Zespołu, Zebranie Członków Zespołu wyznacza likwidatora Zespołu lub powierza tę funkcję jednemu z członków Zarządu Zespołu.

3. Majątek pozostały po likwidacji Zespołu staje się własnością Członków Zespołu w dniu likwidacji.

UZASADNIENIE

Potrzeba i cel wydania ustawy oraz rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma być unormowana.

Projekt ustawy o zespołach ludowych ma na celu nadanie osobowości prawnej zespołom pieśni i tańca, kapelom oraz grupom regionalnym. Wprowadzenie osobowości prawnej dla zespołów ludowych służy ich upodmiotowieniu, umożliwiając im funkcjonowanie jako pełnoprawni uczestnicy obrotu prawnego, gospodarczego i społecznego.

Obecnie zespoły ludowe funkcjonują w zróżnicowanych formach organizacyjnych, najczęściej jako nieformalne grupy działające przy domach kultury, stowarzyszeniach lub jednostkach samorządu terytorialnego. Brak jednolitego statusu prawnego ogranicza ich możliwości rozwoju, w szczególności w zakresie pozyskiwania środków finansowych, zawierania umów cywilnoprawnych oraz prowadzenia działalności odpłatnej. W praktyce prowadzi to do licznych barier administracyjnych oraz uzależnienia działalności zespołów od podmiotów trzecich, co utrudnia ich stabilne funkcjonowanie i długofalowe planowanie działalności artystycznej.

Warunkiem nabycia osobowości prawnej oraz uzyskania prawa do prowadzenia uproszczonej księgowości (do 1 mln zł obrotu rocznie) będzie wpis do tworzonego Krajowego Rejestru Zespołów Ludowych, prowadzonego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Nadanie osobowości prawnej zespołom ludowym umożliwi im legalne uzyskiwanie przychodów, w szczególności z tytułu działalności artystycznej, w tym koncertów.

Projekt ustawy przewiduje również wprowadzenie dedykowanego, dwufilarowego mechanizmu finansowania działalności zespołów ludowych ze środków budżetu państwa pozostających w dyspozycji ministra właściwego do spraw rolnictwa. W ramach I filaru przewiduje się bon inwestycyjny w wysokości 50 000 zł, stanowiący jednorazową dotację celową przyznawaną na rozpoczęcie działalności, przeznaczoną na zakup środków trwałych (np. strojów ludowych, instrumentów akustycznych, nagłośnienia). W ramach II filaru przewiduje się subwencję stabilizacyjną w wysokości 25 000 zł rocznie, stanowiącą stałe wsparcie finansowe na działalność bieżącą (np. honoraria dla instruktorów, wynajem sal, transport), wypłacaną po złożeniu sprawozdania z działalności. Szczegóły zostaną określone w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw rozwoju wsi wydanego na podstawie art. 21 ust. 10 projektowanego rozporządzenia.

Przyjęta konstrukcja dwufilarowego mechanizmu finansowania pozwala na jednoczesne wsparcie rozwoju infrastrukturalnego zespołów ludowych oraz zapewnienie im stabilnych warunków prowadzenia bieżącej działalności. Rozwiązanie to sprzyja racjonalnemu gospodarowaniu środkami publicznymi oraz ogranicza ryzyko ich nieefektywnego wykorzystania.

Projekt ustawy pozostaje w zakresie właściwości ministra właściwego do spraw rolnictwa i nie wymaga współprowadzenia przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa

narodowego. Zgodnie z ustawą z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1370 z późn. zm.) resort rolnictwa odpowiada za kształtowanie warunków życia na wsi oraz rozwój społeczności lokalnych.

Minister właściwy do spraw rolnictwa dysponuje Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, która posiada rozwiniętą strukturę terenową oraz systemy teleinformatyczne umożliwiające sprawną obsługę wniosków. Zaplecze merytoryczne dla realizacji ustawy może zapewnić Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi, który będzie właściwy do wydania opinii o możliwości zakwalifikowania do zespołów ludowych.

Przewidywane skutki społeczne, gospodarcze, finansowe

Zespoły ludowe pełnią istotną rolę w zachowaniu i upowszechnianiu dziedzictwa kulturowego, w szczególności tradycji muzycznych, tanecznych oraz obrzędowych. Ich działalność przyczynia się do wzmacniania tożsamości lokalnej oraz integracji społeczności wiejskich. Wobec zachodzących przemian społecznych i demograficznych wsparcie tego rodzaju działalności stanowi istotny element polityki państwa w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego, w szczególności tradycji ludowych, oraz przeciwdziałania marginalizacji obszarów wiejskich.

Przy założeniu docelowej rejestracji ok. 3 000 zespołów ludowych w Krajowym Rejestrze Zespołów Ludowych projektowany mechanizm należy uznać za bezpieczny dla budżetu państwa – generuje on wyższe wydatki początkowe, które następnie ulegają stabilizacji na stosunkowo niskim poziomie. W pierwszym roku wdrożenia przewiduje się wydatki w wysokości ok. 180 mln zł, obejmujące wypłatę jednorazowych bonów inwestycyjnych oraz pierwszych subwencji stabilizacyjnych. W kolejnych latach wydatki szacuje się na poziomie ok. 35–40 mln zł rocznie, obejmujące subwencje stabilizacyjne dla funkcjonujących zespołów oraz jednorazowe bony inwestycyjne dla nowo powstających zespołów.

Wprowadzenie projektowanych rozwiązań może również przynieść pośrednie korzyści gospodarcze i społeczne, w szczególności poprzez rozwój lokalnej działalności kulturalnej, zwiększenie aktywności społecznej oraz promocję regionów. Działalność zespołów ludowych może wzmocnić ofertę turystyczną i przyczynić się do wzrostu dochodów lokalnych społeczności.

Przewidywane skutki prawne i administracyjne

Projekt nie wprowadza zmian w prawie Unii Europejskiej ani nie jest z nim sprzeczny. Ustawa pozostaje w kompetencjach ministra właściwego do spraw rolnictwa, co eliminuje konieczność współprowadzenia przez inne resorty. Powierzenie prowadzenia rejestru ARiMR zapewnia sprawną obsługę wniosków dzięki istniejącym strukturom terenowym i systemom IT.
Projekt nie wprowadza obowiązków administracyjnych o charakterze zbyt uciążliwym dla

podmiotów objętych regulacją; procedury będą uproszczone, np. uproszczona księgowość do 1 mln zł obrotu.

Konsultacje

Projekt nie był dotychczas poddawany formalnym konsultacjom publicznym. Przewiduje się jego skierowanie do konsultacji na dalszym etapie prac legislacyjnych, w szczególności z udziałem środowisk związanych z działalnością zespołów ludowych.

Wnioski i rekomendacje

Projekt ustawy:

- odpowiada na realne potrzeby społeczności lokalnych;
- wzmacnia ochronę dziedzictwa kulturowego i tradycji ludowych;
- wprowadza stabilny mechanizm finansowy przy umiarkowanych kosztach budżetowych;
- nie generuje nadmiernych obciążeń administracyjnych ani prawnych;
- jest zgodny z polityką państwa w zakresie rozwoju obszarów wiejskich i kultury ludowej.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie ma negatywnego wpływu na budżety jednostek samorządu terytorialnego.

DEKLAROWANE SKUTKI REGULACJI (DSR)

projektu ustawy

Informacja o projekcie

a) Tytuł projektu:

Projekt ustawy o zespołach ludowych.

b) Przedstawiciel wnioskodawcy:

Mirosław Maliszewski

[1] Część wstępna

[2] Zwięzły opis zidentyfikowanego problemu i proponowanych rozwiązań.

Projekt ustawy o zespołach ludowych ma na celu nadanie osobowości prawnej zespołom pieśni i tańca, kapelom oraz grupom regionalnym. Wprowadzenie osobowości prawnej dla zespołów ludowych służy ich upodmiotowieniu, umożliwiając im funkcjonowanie jako pełnoprawni uczestnicy obrotu prawnego, gospodarczego i społecznego.

Obecnie zespoły ludowe funkcjonują w zróżnicowanych formach organizacyjnych, najczęściej jako nieformalne grupy działające przy domach kultury, stowarzyszeniach lub jednostkach samorządu terytorialnego. Brak jednolitego statusu prawnego ogranicza ich możliwości rozwoju, w szczególności w zakresie pozyskiwania środków finansowych, zawierania umów cywilnoprawnych oraz prowadzenia działalności odpłatnej. W praktyce prowadzi to do licznych barier administracyjnych oraz uzależnienia działalności zespołów od podmiotów trzecich, co utrudnia ich stabilne funkcjonowanie i długofalowe planowanie działalności artystycznej.

Warunkiem nabycia osobowości prawnej oraz uzyskania prawa do prowadzenia uproszczonej księgowości (do 1 mln zł obrotu rocznie) będzie wpis do tworzonego Krajowego Rejestru Zespołów Ludowych, prowadzonego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Nadanie osobowości prawnej zespołom ludowym umożliwi im legalne uzyskiwanie przychodów, w szczególności z tytułu działalności artystycznej, w tym koncertów.

Projekt ustawy przewiduje również wprowadzenie dedykowanego, dwufilarowego mechanizmu finansowania działalności zespołów ludowych ze środków budżetu państwa pozostających w dyspozycji ministra właściwego do spraw rolnictwa. W ramach I filaru przewiduje się bon inwestycyjny w wysokości 50 000 zł, stanowiący jednorazową dotację celową przyznawaną na rozpoczęcie działalności, przeznaczoną na zakup środków trwałych (np. strojów ludowych, instrumentów akustycznych, nagłośnienia). W ramach II filaru przewiduje się subwencję stabilizacyjną w wysokości 25 000 zł rocznie, stanowiącą stałe wsparcie finansowe na działalność bieżącą (np. honoraria dla instruktorów, wynajem sal, transport), wypłacaną po złożeniu sprawozdania z działalności. Szczegóły zostaną określone w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw rozwoju wsi wydanego na podstawie art. 21 ust. 10 projektowanego rozporządzenia.

Przyjęta konstrukcja dwufilarowego mechanizmu finansowania pozwala na jednoczesne wsparcie rozwoju infrastrukturalnego zespołów ludowych oraz zapewnienie im stabilnych warunków prowadzenia bieżącej działalności. Rozwiązanie to sprzyja racjonalnemu gospodarowaniu środkami publicznymi oraz ogranicza ryzyko ich nieefektywnego wykorzystania.

Projekt ustawy pozostaje w zakresie właściwości ministra właściwego do spraw rolnictwa i nie wymaga współprowadzenia przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Zgodnie z ustawą z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1370 z późn. zm.) resort rolnictwa odpowiada za kształtowanie warunków życia na wsi oraz rozwój społeczności lokalnych.

Minister właściwy do spraw rolnictwa dysponuje Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, która posiada rozwiniętą strukturę terenową oraz systemy teleinformatyczne umożliwiające sprawną obsługę wniosków. Zaplecze merytoryczne dla realizacji ustawy może zapewnić Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi, który będzie właściwy do wydania opinii o możliwości zakwalifikowania do zespołów ludowych.

[3] Czy były rozważane rozwiązania alternatywne?

- Nie

Przyjęte rozwiązania dotyczące nadania osobowości prawnej zespołom pieśni i tańca, kapelom oraz grupom regionalnym są analogiczne do rozwiązań zastosowanych w przypadku nadania osobowości prawnej kołom gospodyń wiejskich, w związku z czym nie rozważano innych wariantów legislacyjnych.

Wymogi określone w art. 34 ust. 2 pkt 3–5 regulaminu Sejmu

[4] Jakie są przewidywane skutki prawne projektowanych rozwiązań?

Projekt nie wprowadza zmian w prawie Unii Europejskiej ani nie jest z nim sprzeczny. Ustawa pozostaje w kompetencjach ministra właściwego do spraw rolnictwa, co eliminuje konieczność współprowadzenia przez inne resorty. Powierzenie prowadzenia rejestru ARiMR zapewnia sprawną obsługę wniosków dzięki istniejącym strukturom terenowym i systemom IT.
Projekt nie wprowadza obowiązków administracyjnych o charakterze zbyt uciążliwym dla podmiotów objętych regulacją; procedury będą uproszczone, np. uproszczona księgowość do 1 mln zł obrotu.

[5] Jakie są przewidywane skutki społeczne projektowanych rozwiązań?

Zespoły ludowe pełnią istotną rolę w zachowaniu i upowszechnianiu dziedzictwa kulturowego, w szczególności tradycji muzycznych, tanecznych oraz obrzędowych. Ich działalność przyczynia się do wzmacniania tożsamości lokalnej oraz integracji społeczności wiejskich. Wobec zachodzących przemian społecznych i demograficznych wsparcie tego rodzaju działalności stanowi istotny element polityki państwa w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego, w szczególności tradycji ludowych, oraz przeciwdziałania marginalizacji obszarów wiejskich.

[6] Jakie są przewidywane skutki gospodarcze projektowanych rozwiązań?

Wprowadzenie projektowanych rozwiązań może również przynieść pośrednie korzyści gospodarcze. Działalność zespołów ludowych może wzmocnić ofertę turystyczną i przyczynić się do wzrostu dochodów lokalnych społeczności.

[7] Jakie są przewidywane skutki finansowe projektowanych rozwiązań, w szczególności wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego?

Przy założeniu docelowej rejestracji ok. 3 000 zespołów ludowych w Krajowym Rejestrze Zespołów Ludowych projektowany mechanizm należy uznać za bezpieczny dla budżetu państwa – generuje on wyższe wydatki początkowe, które następnie ulegają stabilizacji na stosunkowo niskim poziomie. W pierwszym roku wdrożenia przewiduje się wydatki w wysokości ok. 225 mln zł, obejmujące wypłatę jednorazowych bonów inwestycyjnych oraz pierwszych subwencji stabilizacyjnych. W kolejnych latach wydatki szacuje się na poziomie ok. 75–80 mln zł rocznie, obejmujące subwencje stabilizacyjne dla funkcjonujących zespołów.
Dodatkowo w budżecie państwa należy uwzględnić koszty administracyjne Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi, związane z weryfikacją wniosków o wydanie opinii w sprawie możliwości zakwalifikowania podmiotu jako zespołu ludowego – w wysokości ok. 400 000 rocznie a także koszty administracyjne Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, obejmujące weryfikację wniosków o wpis do Krajowego Rejestru Zespołów Ludowych, wniosków o przyznanie pomocy finansowej, sprawozdań z wydatkowania przyznanych środków oraz realizację wypłat środków finansowych – w wysokości ok. 1 500 000 rocznie.

[8] Wykaz źródeł finansowania, jeśli projekt ustawy pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt ustawy prawdopodobnie będzie wymagał dodatkowych środków w części 32 – Rolnictwo i części 33 – Rozwój Wsi, której dysponentem jest minister właściwy do spraw rolnictwa.

[9] Czy projekt ustawy podlega procedurze notyfikacyjnej?

- Nie

I. Wymogi określone w art. 34 ust. 2a i 2b regulaminu Sejmu

[10] Czy projekt ustawy zawiera przepisy określające zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

- Nie

[11] Czy wdrożenie projektowanych przepisów spowoduje obciążenia administracyjne mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

- Nie

[12] Czy projekt ustawy zawiera przepisy regulacyjne lub określa wymogi dotyczące świadczenia usług transgranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (art. 34 ust. 2b regulaminu Sejmu)?

- Nie